

Workshop
”Educația nonformală: actori, practici, perspective”
organizat de **CASA CORPULUI DIDACTIC ARGHEȘ**

în cadrul Proiectului
”Curriculum Relevant, Educație Deschisă pentru toți”
Cod SMIS 118327

Prof. Daniela RĂDUȚ
Formator CRED-disciplina Educație tehnologică

- Reflectati și răspundeți unui elev la aceasta rugaminte:

**Dacă nu învăț cum predai tu,
ÎNVATĂ-MĂ CUM POT EU!**

EDUCAȚIA NONFORMALĂ ȘI BENEFICIILE SALE

Educația nonformală :

- vine să o completeze pe cea tradițională prin metode interactive, stimulative, creative de formare.
- cuprinde activități organizate în afara sistemului școlar, care oferă șansa de a pune în practică cele învățate la lecții și, mai ales, de a completa setul de experiențe valoroase pentru dezvoltarea personală și profesională

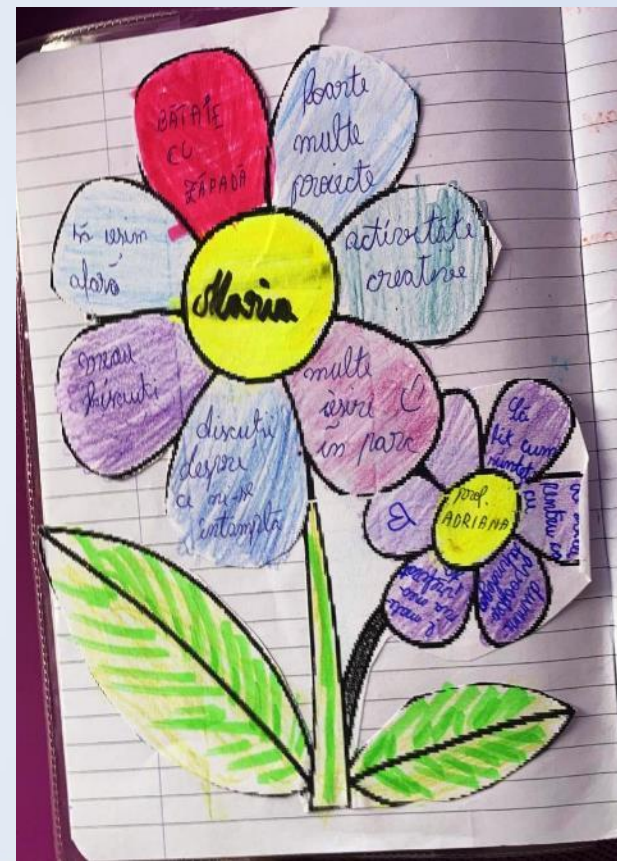
UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Așteptările elevilor noștri

CREED
ÎN EDUCAȚIE!

Caracteristici ale învățării nonformale sunt:

- este centrată pe individ și nevoile, interesele sale
- se desfășoară în mod organizat în afara școlii
- nu are caracter obligatoriu, participă cine vrea
- permite asimilarea de noi cunoștințe, idei, viziuni
- folosește metode practice, interactive și diverse de formare
- nu are limită de vârstă, se bazează pe învățarea pe tot parcursul vieții

Care sunt beneficiile educației nonformale?

- poți crea propria programă de educație, centrată pe nevoile și interesele copilului
- susține procesul de autocunoaștere care stă la baza dezvoltării armonioase
- oferă o înțelegere mai bună asupra societății și a mediului
- determină o atitudine activă și participativă

- stimulează dezvoltarea de noi abilități și talente
- ajută la formarea unui set personal de valori
- ajută la dezvoltarea individuală dar și integrarea într-o echipă

Toate aceste beneficii derivă din faptul că educația nonformală pune individul în centrul procesului de formare și asigură mediul necesar identificării și dezvoltării înclinațiilor, aptitudinilor și abilităților personale

Cine organizează activități nonformale?

- ONG-uri cu profiluri diverse - mediu, cultură, educație, integrare socială, drepturile omului, etc.
- Unități de învățământ
- Școli de specializare
- Centre culturale și sportive
- Instituții precum muzee, teatre
- Companii private
- Asociații profesionale

Iată câteva **exemple de activități nonformale** care completează cu succes educația tradițională:

Activități extracurriculare

Cursuri de comunicare online

Cursuri de programare jocuri

Cursuri video

Cluburi sportive

Activități outdoor

Ațiuni ecologice

Ateliere de creație

Zilele porților deschise

Ateliere de teatru și actorie

Activități extracurriculare

Unitățile de învățământ oferă programe de educație nonformală sub forma de activități extracurriculare precum :

- excursii
- proiecte sociale și culturale
- acțiuni ecologice
- cercuri pe discipline
- programul Școala Altfel.

CRED – EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ

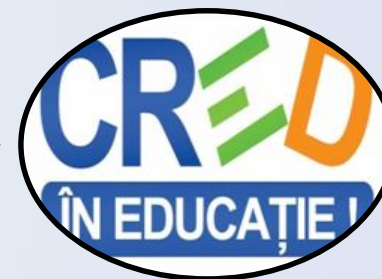
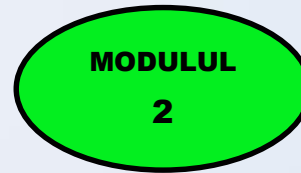
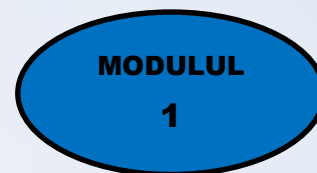
MODULUL 1. Un nou Curriculum național pentru învățământul primar și gimnazial – conceptualizări necesare.

MODULUL 2. Disciplinele de studiu din perspectiva didacticii specialității.

MODULUL 3. Aspecte transversale în abordarea și implementarea curriculumului național.

Idealul educațional: „.....dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui sistem de valori care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii”

(Legea educației naționale 1/2011)

Profilul de formare: structurat pe baza celor opt competențelor cheie la nivel european (Recomandare CE 2006)

Profilul de formare al absolventului de gimnazial este inclus în Metodologia privind aplicarea planurilor-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial (Anexa 2 la OMEN nr. 3393/ 28.02.2017)

Curriculumul centrat pe competențe:

- pune accentul pe rezultatele învățării: cunoștințe, abilități și atitudini;
- este centrat pe elev, adaptabil la nevoile în schimbare ale elevilor, cadrelor didactice și societății;
- activitățile și mediile de învățare: alese astfel încât elevii pot dobândi și exersa cunoștințe, abilități și atitudini în situații cu care se confruntă în viața de zi cu zi.

DE CE CURRICULUM BAZAT PE COMPETENȚE?

Pentru adecvarea școlii la o **nouă epocă**, unde absolventului i se cere **mult mai mult decât o specializare îngustă și/sau o cultură generală**, unde examenul (vieții!) **nu mai presupune recitarea unui manual/ tratat/ curs al profesorului emerit ... cutare**. Provocarea cea mai mare este aceea că - dincolo de orice fel de retorici – **absolventul chiar trebuie să învețe pe tot parcursul vieții**.

Altfel, se autoexcluce de pe piața muncii!

Care sunt cele opt competențe cheie? (Recomandare CE 2006)

1. comunicare în limba maternă;
2. comunicare în limbi străine;
3. competențe matematice (A) și competențe de bază în științe și tehnologii (B)
4. competența digitală;
5. a învăța să înveți;
6. competențe sociale și civice;
7. spirit de inițiativă și antreprenoriat;
8. sensibilizare și exprimare culturală.

Cele 8 competențe cheie (Recomandare CE 2006)

Competența

Ansamblu structurat de cunoștințe, abilități și atitudini

dezvoltate prin învățare, care permit

identificarea și rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte particulare diverse.

	La școală	La locul de muncă
Perspectiva tradițională	Profesorul expert transmite cunoștințe elevilor pasivi	Angajații își asumă pasiv locul desemnat într-o organizație ierarhică, unde sunt riguros supervizați
	Accentul este pus pe fapte și pe obținerea răspunsului corect	Accentul este pus pe răspunsuri limitate la probleme limitate și pe îndeplinirea unei sarcini prescrise
	Ceea ce este învățat este lipsit de context semnificativ	Accentul este pus pe sarcina specifică independent de contextul organizațional și de strategia companiei

Perspectiva modernă

Sub supravegherea profesorului, elevii își asumă responsabilitatea propriei învățări, dezvoltându-și pe parcursul acestui proces competențe metacognitive și autoevaluative (competențe de învățare pe tot parcursul vieții)

Accentul este pus pe modalități alternative pentru încadrarea diferitelor aspecte și pentru rezolvarea de probleme

Sunt introduse idei, principii, fapte care sunt folosite și înțelese într-un context semnificativ

Angajații își asumă responsabilitatea pentru identificarea și rezolvarea problemelor și pentru adaptarea la schimbare prin învățare

Angajații se confruntă cu probleme non-rutinier care trebuie analizate și rezolvate

Angajații iau decizii care solicită înțelegerea contextului mai amplu al propriei lor activități și al priorităților companiei

Rolul educației tehnologice

Programa disciplinei *Educație tehnologică și aplicații practice*

- este elaborată potrivit modelului de proiectare curriculară centrat pe competențe, utilizat și la nivelul învățământului primar.
- reflectă caracterul profund interdisciplinar al disciplinei,
- asigură continuarea abordărilor de la disciplina *Arte vizuale și abilități practice* studiată în învățământul primar
- vizează competențele din profilul de formare al absolventului de clasa a VIII-a.

Disciplina *Educație tehnologică și aplicații practice* pune accent cu precădere pe două dintre competențele cheie care definesc profilul de formare al elevului de gimnaziu, necesare pentru învățarea pe tot parcursul vieții:

- competențe matematice și de bază în științe și tehnologii;
- inițiativă și antreprenoriat.

Studiul disciplinei *Educație tehnologică și abilități practice*, prin sfera de cuprindere a sectoarelor economice, a domeniilor profesionale/de activitate îl ajută pe elevul de gimnaziu :

- să exploreze meserii
- să-și găsească înclinația, chemarea, aspirația către un anumit domeniu, meserie, activitate
- să-și aleagă astfel propriul parcurs educațional și profesional.

Programa oferă **exemple de produse care pot fi executate prin activități de tip proiect**. Specificul acestei discipline îl reprezintă:

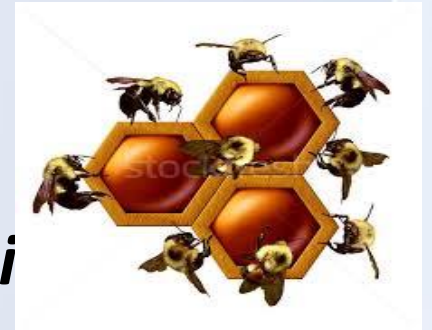
-realizarea practică de produse utile care pot fi valorificate prin uzul casnic/clasei/școlii sau prin comercializare.

Acestea pot fi produse fizice (șorț pentru bucătărie, săculeț, macheta clasei/școlii/străzii/orașului/umeraș etc.) sau produse intelectuale (bugetul proiectului, al călătoriei, planul de afaceri etc

Competențe specifice

- La finalul parcurgerii acestui modul vom dobândi *a programei școlare*
 - *Proiectarea unităților de învățare urmărind corelației dintre competențe specifice-activități de învățare-strategii didactice-strategii de*
 - *Identificarea etapelor de realizare a unui proiect didactic*
 - *Aplicarea reperelor de adaptare curriculară pentru elevii cu CES*
 - *Elaborarea unui Plan de Intervenție Individualizat*
- următoarele competențe:
 - *Elaborarea creativă a documentelor curriculare de proiect didactică*
 - *Realizarea planificării calendaristice în urma citirii personalizate*

2.3.2. Proiectarea unităților de învățare-ETAPE

- **În ce scop voi face?** (identific competențele specifice de format la elevi în cadrul respectivei unități de învățare);
- **Ce conținuturi voi folosi?** (sunt selectate și organizate conținuturi);
- **Cum voi face?** (sunt determinate activitățile de învățare);
- **Cu ce voi face?** (sunt analizate resursele, de exemplu, resurse materiale, de timp, forme de organizare a clasei de elevi);
- **Cât s-a realizat?** (se stabilesc instrumentele de evaluare care să determine progresul înregistrat de fiecare elev în raport cu el însuși).

Propunere-Anexa 3, Proiectare UI prin "sumă" de proiecte

https://youtu.be/Ylpaxs_Ev54 **Colaborarea între profesori**

Verifică-te aici <https://wordwall.net/play/17523/647/618>

Propunere structură proiect unitate de învățare

Conținuturi (detalieri)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse	Evaluare
<i>se menționează detalieri de conținut care explicitează anumite parcursuri și care oferă un cadru de structurare a competențelor</i>	<i>Se menționează numărul criterial al competenței specifice, din programa școlară</i>	<i>sunt cele recomandate de programa școlară sau altele adecvate pentru realizarea competențelor specifice</i>	<i>se precizează resurse de timp, de loc, forme de organizare a clasei, material didactic, resurse educaționale deschise, resursele digitale, platformele de e-learning</i>	<i>se menționează metodele, instrumentele sau modalitățile de evaluare utilizate/metodele alternative de evaluare</i>

AUTOEVALUARE RESPONSABILĂ

Pe parcursul vieții suntem evaluați de o serie de oameni, de la elevi, colegi, la angajatori, și de multe ori simțim că nu am fost evaluați corect sau la potențialul maxim de care dispunem. Când însă ne autoevaluăm, nu mai există favoritisme sau denigrare, este o evaluare sinceră a ceea ce reprezentăm de fapt.

Pentru a realiza o raportare corectă și implicit o autoapreciere obiectivă a „produsului propriei munci” este necesară cunoașterea aprofundată a:

- structurii competențelor cheie și a profilului de formare al absolventului clasei a VIII-a;
- prevederilor programei de educație tehnologică, clasele a V-a - a VIII-a (2017);
- prevederile sistemului național școlar de evaluare a elevilor la disciplina Educație tehnologică.

LECTIA

Definirea conceptului de lecție presupune depășirea cadrului fixat prin etimologia cuvântului: lectio, în limba greacă înseamnă: a citi cu glas tare, a audia, a lectura, a medita. Perspectiva curriculară orientează aceasta ca fiind o "activitate a elevilor desfășurată sub îndrumarea profesorului" fiind un program didactic, bazat pe "un sistem de acțiuni structurate" "într-o atmosferă de lucru congruentă" (Ionescu, Miron).

Cum este firesc, *tipologia lecției* rămâne deschisă și permisivă la noi ipoteze și asocieri. Clasificarea, ca și specificitatea fiecărui tip de lecție nu constituie un șablon, dată o dată pentru totdeauna.

PUTEREA EXEMPLULUI ESTE CEA MAI BUNĂ LECȚIE

Sunt vorbe populare, cât se poate de adevărate, care exprimă simplu un fapt complex: am ajuns unde suntem pentru că învățăm continuu.

De ce v-ați ales să fiți profesori, profesori de educație tehnologică?

DESPRE PUTEREA EXEMPLULUI

Un elev se întâlnește cu profesorul lui. Profesorul este salutat de elev, apoi profesorul îl recunoaște că i-a fost elev. Elevul completează că i-a fost profesor în clasa a treia. Continuând conversația profesorul îl întreabă ce a făcut în viață, cu ce se ocupă. “Sunt profesor, sunt în sistemul educațional răspunde elevul.” Ce te-a determinat să devii profesor, întreabă rabinul, profesorul elevului. “Dumneavoastră” a răspuns el. “Când am văzut ce impact ați avut asupra mea și când am înțeles ce impact poate fi asupra elevilor, am spus, asta vreau să devin.”

“De ce am avut acest impact?”

“Nu vă aduceți aminte domnule profesor?”

“În clasa a treia un coleg a venit cu un ceas, pe care îl primise cadou de la tatăl, sau mama lui. Îmi trebuia și mie un ceas, și mi-a plăcut, așa că l-am furat. El v-a spus și d-voastră ați făcut un anunț că cine a furat ceasul să-l dea înapoi. Aș fi vrut să fac asta, dar nu am avut curajul să spun, îmi era rușine să vadă clasa ce am făcut. Văzând că nu spune nimeni nimic, dumneavoastră ați încuiat ușa, ne-ați aliniat și ne-ați anunțat că ne veți căuta în buzunare și în felul acesta se va găsi ceasul și va fi înapoiat proprietarului de drept. M-am gândit ce urmează: ce rușine și ce imagine să vadă toți că am furat ceasul.

Dar ați completat: aș vrea ca toți să închideți ochii, când voi căuta în buzunare. Și așa am făcut. Ați ajuns la mine, ați luat ceasul, ați continuat să căutați în buzunare până la capătul liniei de elevi, apoi la sfârșit ați înapoiat ceasul fără să pomeniți nimic nici atunci și nici vreodată după aceea. D-voastră mi-ați salvat demnitatea, nu ați făcut din mine un stereotip, nu m-ați făcut hoț, furăcios, nu ați pomenit nimic. Și am înțeles atunci ce impact ați avut asupra mea și mi-am zis, asta vreau să devin și eu.”

“Nu vă amintiți de mine, domnule profesor”, spuse elevul?

“Nu.”

“Dar cum de nu vă amintiți, că este totuși ceva ce rămâne imprimat, un furt, o situație de genul acesta, cel ce a făcut asta.”

“Nu îmi amintesc spuse profesorul, pentru că știu că și eu am închis ochii când am căutat în buzunare.”

**EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ ȘI
APLICAȚII PRACTICE**

ORĂ

LECȚIE

**Unitate de
măsură a
timpului**

**Formă de
bază a
organizării
activității
instructiv-
educative**

Indicații de elaborare / Proiectarea didactică

1. Prima etapă a elaborării proiectării didactice este precizarea u.î și temele lecției, și constituie răspunsul la întrebarea „Ce vreau să realizez?”

2. A doua etapă a proiectării didactice constituie răspunsul la întrebarea „Cu ce vom realiza cele propuse?”. Profesorul va completa indicatorii de recunoaștere ai planului de lecție

3. Etapa a treia răspunde la întrebarea „Cum vom realiza cele propuse?”. Se stabilesc strategiile didactice, metodele și mijloacele de instruire.

4. Ultima etapă a realizării planului de lecție răspunde la întrebarea „Cum vom ști dacă am realizat ce ne-am propus?”.

LECȚIA DE EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ

- ▶ Lecția reprezintă principalul „laborator” în care profesorul, valorificându-și competențele psihopedagogice, metodice, organizatorice și creativitatea, **înzestrează elevii cu competențele specifice** proprii fiecărei clase stabilite prin programa de educație tehnologica si aplicatii practice
- ▶ Ca unitate de bază a procesului de învățământ, lecția trebuie înțeleasă ca fiind parte dintr-un sistem (ciclu) de lecții constituit pentru realizarea unei unități de învățare.
- ▶ Ca urmare, lecția curentă urmează lecțiile anterioare și le preced pe cele următoare, exceptând lecțiile de început a ciclului și a celei finale, care capătă o relativă autonomie.

CONDUCEREA CLASEI

Comunicarea verbală ; orală și scrisă este dependentă în mare măsură de modul concret în care se folosește limbajul, de caracteristicile acestuia, ce se regăsește în educație în diverse ipostaze:

Comunicarea paraverbală

Volumul vocii, de preferat să varieze pe parcursul unei lecții în

funcție de situațiile create;

Articularea cuvintelor (dicția), importantă pentru claritatea mesajului

Rolurile profesorului ca **FACILITATOR AL ÎNVĂȚĂRII**

ANTRENOR	MENTOR	LIDER	CONSILIER	MANAGER DE PROCES
-creează un mediu de învățare pozitiv și securizant	-comunică asertiv, acceptă păreri/opiniile diferite, uneori divergente	-se adresează/relationează cu una sau mai multe persoane/unui grup	-manifestă interes și respect față de opiniile interlocutorilor	-oferă feed-back, încurajează acordarea feed-back-ului de către interlocutor

Rolul elevului ca partener în învățare

Își asumă sarcini de lucru individuale	Lucrează în pereche cu un alt coleg	Își asumă un rol în cadrul echipei	Cooperează în cadrul grupului/clasei
<ul style="list-style-type: none">-Lectura unor texte-Rezolvarea unei probleme practice-Realizarea unei Prezentări-Rezolvarea unui test-Cercetare individuală	<ul style="list-style-type: none">-Oferirea de feedback reciproc-Lucrul la proiecte comune	<ul style="list-style-type: none">-Bloguri-Alte contexte de reflecție-Jurnale-Prezentări	<ul style="list-style-type: none">-Discuții la nivelul clasei-Discuții prin sisteme informatice colaborative-Activități de grup-Dezbateri-Jocuri de rol

2.4.1. Strategii didactice bazate pe metode activ-creative la orele de ETAP

Metode didactice <https://youtu.be/2KhWYhWM6Vk>

Harta mentala

- Metodele de învățământ reprezintă căile folosite în școală de către profesor în a-i sprijini pe elevi să descopere viața, natura, lumea, lucrurile, știința.
- Modernizare metodologiei didactice înseamnă sporirea *caracterului activ al metodelor de învățământ*, aplicarea unor metode cu un pronunțat *caracter formativ*, valorificarea noilor *tehnologii instructivale* (e-learning), contaminarea și suprapunerea *problematizării* asupra fiecărei metode și tehnici de învățare.
- Specific *metodelor interactive* este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente

Metode tradiționale versus metode moderne

Tradițional	Modern
Acordă prioritate instruirii	Acordă prioritate formării
Sunt centrate pe conținut, pe însușirea materiei	Sunt centrate pe elev, pe exersarea și dezvoltarea capacităților și aptitudinilor
Sunt centrate pe cuvânt, fiind dominant comunicative, verbale și livești.	Sunt centrate pe acțiune, pe explorare, pe experiența dobândită prin experimentare, cercetare și acțiune.
Au prea puțin caracter aplicativ, mențin o legătură sporadică cu activitatea practică.	Cultivă spiritul aplicativ, practic și experimental.
Promovează competiția.	Stimulează cooperarea.
Profesorul are rol de purtător și transmitător de cunoștințe.	Rol de organizator al condițiilor de învățare, de îndrumător, animator, mediator, persoană-resursă.
Sunt abstracte și formale.	Pun accentul pe contactul direct cu realitatea, sunt concrete.
Neglijează demersurile de studiu personal, de muncă independentă	Sunt subordonate principiului învățării continue, urmărind însușirea unor tehnici de muncă independentă, de autoinstruire și învățare autodirijată.

Metode activ-participative utilizate la orele de ETAP

- *Metoda predării/învăţării reciproce*
- *Metoda Mozaic*
- *Metoda pălărilor gânditoare*
- *Metoda Starbursting sau "explozia stelară"*
- *Metoda Brainstorming*
- *Metoda piramidei*
- *Metoda "Schimbă perechea"*
- *Metoda „ Stiu/Vreau sa stiu/ Am invatat”*
- *Metoda "Turul galeriei"*
- *Metoda "Cubului"*

Diagrama VENN

Metoda SINELG

Metoda cadranelor

Metoda „Ciorchinelui"

Aplicație 2 (lucru individual)

- 1. Imaginați un scenariu didactic pentru o temă la alegere în care să folosiți metoda ciorchinelui.***
 - 2. Exemplificați două teme pentru care captarea atenției să poată fi făcută prin Brainstorming.***
 - 3. Identificați o temă pentru care evaluarea să fie făcută utilizând Turul galeriei.***
- Timp de reflecție**

Mijloace didactice și forme de organizare a activității

Mijloace de instruire specifice ETAP

- Sunt instrumente, materiale, dispozitive și alte forme de reprezentare materială a realității produse, adaptate și selectate în conformitate cu unele criterii psihologice și pedagogice, în scopul realizării cu succes a obiectivelor procesului de învățământ.

Forme de organizare a instruirii

- **Organizarea frontală** - se pornește de la perspectiva tratării clasei de elevi ca și cum toți elevii ar fi egali (sarcinile de lucru, timpul, instrumentele și suportul de inițiere sunt de obicei comune) Pot fi introduse anumite diferențieri la nivelul tipului de întrebări formulate și la nivelul timpului de organizare a răspunsurilor
- **Organizarea pe grupe**- presupune organizarea elevilor pe echipe în funcție de anumite criterii:
 - Grup omogen: elevii sunt grupați în funcție de interese, capacități, rezultate școlare comune
 - Grup eterogen: elevii prezintă interese, capacități, rezultate școlare diferențiate
- **Organizare individuală** - presupune respectarea individualității elevilor, adoptându-se sarcini de instruire în concordanță cu nevoile și posibilitățile fiecărui elev în parte (**învățământul modern, centrat pe elev**)

Exercițiu de imaginație

Pornind de la materialele primite imaginați o activitate de învățare pentru formarea unei competențe specifice .

1-mostre de lemn de diferite esențe

2-tablouri decorative din fire

3-coșulețe din sfoară

4-bețe de înghețată, DVD, pânză

5-magneți+bilete călătorie

6-specimene bancnote

7-”inimă” din polistiren

Aplicație 3

Pentru o temă la alegere imaginați un scenariu didactic, care să îmbine toate cele trei forme de organizare ale clasei
Timp de gandire 19,40,-20,00

2.4.2: Formarea competențelor prin metoda proiectului în cadrul orelor de ETAP

- Educația tehnologică este un proces de instruire deschis, interdisciplinar, pentru care **învățarea pe bază de proiecte** reprezintă o provocare ce obligă profesorul la adoptarea unor strategii de instruire în care manualele, expunerile și evaluările tradiționale nu își mai găsesc locul. Profesorul este un moderator, un antrenor, un facilitator al învățării și se poate afla în situația de a învăța el însuși alături de elevi pe măsură ce proiectul se desfășoară.
- **Proiectul** evaluează capacitatea de a observa și de a alege metodele/strategiile de lucru, capacitatea de a măsura și de a compara produsele realizate de colegi, capacitatea de a utiliza corespunzător bibliografia sintetizând și organizând informația, de a manevra informația și de a o utiliza în contexte diferite, capacitatea de a raționa și a utiliza proceduri simple pentru realizarea unui produs.

- Reflectati și răspundeți unui elev la aceasta rugaminte:

**Dacă nu învăț cum predai tu,
ÎNVATĂ-MĂ CUM POT EU!**

